

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 4-50 драхме, тромесечно 13-50 драхми, годишње 54 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

БРОЈ 15 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 15 лепта

„РАТНИ ЦИЉЕВИ“ КРАЉА НИКОЛЕ

Изразити и легитимни представници западне демократије јасно су изложили, и као догматички прокламовали, право народа, малих као и великих, да, независно од других, сами собом управљају. При томе нису пропустили да изричито нагласе, да неће оставити некажњене многе и страшне злочине, почивене од стране непријатељских народа на окупираној територији, и да ће тежити не само повраћају свих тих територија, него и њиховом материјалном успостављању.

И сада када за остварење истакнутих великих моралних циљева савезнички народи чине највеће напоре и преко својих армија воде страшан двобој са непријатељем, политички представници говоре само у толико у колико је нужно изразити оно што хоће да се постигне на крвавим пољима, па и по цену ових до сада непознатих жртава.

Но и у оваквој атмосфери чуо се један глас, глас читан али карактеристичан, који и по моралу и по памети одудара од свега што наши Савезници хоће и раде. Њим се тражи да се истакнуте идеје примене на наш народ онако, како би његови најбитнији интереси били погођени. Краљ Никола, кроз уста свог министра војног, а преко енглеског листа *»Дејли Хроникл«*, тражи у име ових идеја, да се Црна Гора воспостави као самостална држава, под његовим скиптром, али додаје да је њој, са политичким границама које је до рата имала,

немогуће опстати, те тражи да се прошири на суседне покрајине: Херцеговину, Јужну и део Средње Далмације, Новопазарски Санџак и Скадар са околином.

У тој подугачкој причи, поред осталог, речено је још и ово: да је југословенски покрет империјалистички, јер хоће да анектира Црну Гору, а југословенске идеологе и политичке вође назвао је интригантима и политичким агентима*).

Прва мисао, у којој се покрет за уједињење једног народа, који броји више од дванаест милиона становника, представља као империјалистички, а захтев да у општу народну државну заједницу уђе једна од етнички најјачијих наших националних покрајина као анексионистички, била би комична, кад се не би одмах додало, да та иста покрајина нема услова за самосталан државни живот, те, да би се то омогућило, да јој треба придати крајеве, који су по простору већи, по становништву многобројнији и који економски представљају много већу вредност, без обзира на расположење самога становништва.

* У истом разговору са уредником поменутог енглеског листа, министар војни краља Николе добио је Црногорцама једну страховиту уредбу: *»Да Црногорци нису Срби! Што је сам плачуо и себи и својем господару у лице, одрекавши се пред целим светом, и у име своје и у име свога господара, српског имена, — то је ствар њихове савести и њихова обавеза, али он и његов господар нису били познати, ни су били овлашћени, да све Црногорце гурну у свој тор народних одметника, Црногорци ће, уверени смо, знати и смести достојно одговорити својим најновијим Бранковљима.« — Примедба Уредништва.*

штва, те се ово не може друкче објаснити сем крајње неурачунљивом амбицијом и страховитом глупошћу.

У свему што је речено ипак има једна истина. Црна Гора заиста економски не може опстати као самостална држава, а то су увидели не само наши трезвени синови, него и народ у маси. То, ето, увиђа и краљ Никола, само он тражи решење које не одговара народним интересима, већ је директно противу њих. Не треба много знати па да се то увиди.

Људе, који познају краља Николу, неће изненадити ни ово, јер је он у своме животу и рекао и урадио и много горих ствари. Али морално човек да обезбеди државу, да се може рачунати на толику необавештеност јавног мњења, које се овом изјавом поглавито имало у виду.

Србима у опште, а посебце онима од нас који смо из Црне Горе, не може бити равнодушно овакво држање краља Николе, и ако је савршено безопасан за срећно решење нашег народног питања, јер би, да њега нема, и ако смо на ударцу свима непријатељима, а далеко од свих савезника и пријатеља, и у овом светском вртлогу били поштеђени да нам се може пребацити и једна мрља у раду на остварењу појединачних и народних идеала, али се он постаро, да нам тозадовољство ускрати. Он је упоран и доследан у своме раду на дезорганизацији нашег народног питања, што му ни народ ни историја заборавити неће, али је и сувише немоћан да

одоли народној вољи, који хоће да оствари своје потпуно политичко јединство, да би кроз њега дошао до свега онога што културном и поединцима и народу треба.

8. априла 1918. г. X.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Лондон, 13. — Рајтерова Агенција јавља, да руски комесар за спољне послове Чичерин није хтео да призна Лидиског за пољског представника код максималистичке владе.

Цирих, 13. — Нови аустро-угарски министар спољних послова граф Буријан одлази за Берлин да регулише питање о Пољској

Лондон, 13. — Г. Бонар Ло изјавио је у Доњем Дому: да Велика Британија неће послати свога представника код максималистичке владе.

КРАЈЊЕ МЕРЕ

Мобилизација жева у Аустрији

Цирих, 13. марта. — Није Фрај Пресе објавила је пре неколико дана нов закон о општој обавези рада за време рата. Овај је обухватио људе од 17 до 61 године и жене од 19 до 41 године.

Арбајтер Цајтунг жучно критикује овај закон, нарочито обавезу која је наметнута женском полу. «Од давна — вели лист — жене нивих класа и буржвазије приморане су, силом околности, да раде тешке и заморне послове. Једини жене, које не раде и које уживају сва задовољства, јесу кћери и супруге богаташа, племића и виђенијих грађана. Да ли ће их аустријска држава приморати на рад?»

Онога дана, када бумо видели кћери директора банака, жене чиновника, гро-

дова и великих богаташа да скупљају сено и да о-брађују поља, ми ћемо са великим задовољством поздравити општу обавезу рада за жене.

У Аустрији су данас ослобођени рада сви виши кругови и жене милионара. Зар може неко да верује да је аустријска влада хтела овим новим законом да примора и тај виши свет плутократије и аристократије на рад? Веровати, значи не познавати нашу »драгу« Аустрију.»

СМЕЛА ОПЕРАЦИЈА

Енглески напад на Остенде и Зебриџ

Лондон, 13. — Адмиралитет је објавио следећи коминике о поморским операцијама код Остенде и Зебриџа: У току операције 10 априла, авијатичари су пратили резултат нашег бомбардовања. Посматрање је било отежано услед облака, те су се аероплани морали спустити доста ниско, да би могли бацати бомбе. Авијатичарису бомбардовали објекте на обали.

Енглески краљ послао је вице-адмиралу у Дувру следећу депешу: *»Срдачно честитан вам и снагама којима командуете на успешно вођеним операцијама прошле ноћи. Јединствена храброст којом сте показали изазивају мени понос и дивљење.«*

Лондон, 13. — Дописник *»Дејли Телеграфа«* описује повратак маринаца, који су учествовали у борби код Зебриџа: *»Многи су рањени, али изгледају весели. Они причају да су изненадили Немце и да су ушли готово неопажени у пристаниште Зебриџа. Потом су били*

изложени пакленој ватри батерија са сува. Један немачки детројер покушао је да нагло побегне, али је био потопљен. Енглеске јединице ушле су у пристаниште и приближиле су се немачким детројерима пре него што су Немци имали времена да их нападну. Напад је био тако неочекиван, да су топови били још покривени мушметамас.»

Дописник *Тадјмса* у Дувру телеграфиче, да многи војници, који су учествовали у борби код Зебриџа, причају да су видели да је вода канала Бриџа, после то што су порушене нарочите бране, почела одлазити.

МОРАЛ ИТАЛИЈАНА

Једна изјава Дра Трумбића

Рим, 13. априла. — Дра Анте Трумбић, председник Југословенског Одбора, интервјуисан од новинара о утисцима са италијанског фронта, изјавио је следеће: *»Морал италијанских трупа је одли-*

чан. Они очекују хладнокрвно и са поуздањем евентуални непријатељски напад. Италијански и савезнички војници опходе се потпуно братски. Изгледа да се човек налази међу војницима једног истог народа.»

Г. Трумбић је похитао да достави борцима на аустријском фронту одлуку римског конгреса потлачених народа у Аустро-Угарској о постигнутом споразуму између Италије и представника тих народа.

Пололо *д'Италија*, истичући јаку помоћ италијанских војника у овој борби народа, вели да сада Италија има да изврши новопламени задатак. Аустријски генерал Фон Арц изјавио је: да треба задати Италији јак ударац. Али је ова поуздана у своме праву и своју судбину, док је аустријска царевина, као и турска империја, осуђена да се распарча.

Стара и изнурена Аустрија почела је већ да се распада. Унутрашње стање Аустро-Угарске је страшно. Нико је не може спасти од њене заслужене судбине.

БУГАРСКИ — МАЊЕДОНСКИ ПРОТЕСТ

(Српска)

XVII

Кад год Бугари говоре о Мађедонији и Мађедонцима, никад друкчије, него ли као да је то један од њихових округа у Бугарској, који је насељен чистим Бугарима, што је наравно тешко код њих наћи јер се зна, да становништво Бугарске сачињавају, један добар део, ако не половину: Турци, Грци, Јермени и т. д. и све остале народности и вероисповести у Мађедонији негирају. За њих других сем Бугара нема, па и ако је Кичов у његовој статистици, која је далеко од истине, признао чак и посто-

јање Срба. По тој истој статистици, која је за време Турака издана једва *»ако би добра трећина била њихових Бугара, у којој су ушли као »Бугари«* Новопазарци, Сјеничани и Плевелици, јер му је извор био службена статистика Турска; и онда се намеће питање, у име чије они говоре, протествују и кога они представљају у тим крајевима? Сам факат, да они нису смели као што рекосмо позвати — да тај памфлет зване *»Мађедонски протест«* потпишу прваци других вероисповести, јасно обележава страх Бугара од народног расположе-

КАРТЕ ИЗ СРБИЈЕ

— Радивоје Шћеловић, од своје жене Даринке, из Поцесја, срез студенички, код Вукосава Т. Милића, 4—1, п. бр. 48.

— Марко В. Пантовић, има карту из Србије од своје жене Андријане из Прилака — код Здравка М. Бугарчића, 1—1, п. бр. 16.

— Дана Николићева има карту у нашем уредништву од Мице Николићева из Крагујевца.

— Мика Јаћимовић, кантарџија од жене Саве из Врање — код Мијајла А. Милића *»Доље«*, 2—1, п. бр. 4.

— Тихомир Игњатовић, има 2 карте и 1 фотографију од своје жене — код наредника Прокопија Савића, 6. пољ. батер. п. бр. 711.

— Код Алексе Станковића, наредник, штаб, п. бр. 414, имају карте из Србије:

Милан Максимовић, од мајке Христина из Крагујевца.

Драгомир Јешић, жандарм, од жене Јане из Неменикућа.

Крста Марјановић, (писмо) од шурака Александра А. Докића, који се вратио из ропства.

— Код Драгутина Јовановића, болничара Инвалид. Одрода, п. бр. XX имају карте из Србије:

Станко Д. Ристић, пекар од жене Драгиње из Варварина.

Миљивоје Лазаревић, од оца Драгутина Лазаревића из Варварина.

— Данило Тошић, обућар из Чачка има карту од куме Јеле, из Чачка код Радевена М. Борфевића, п. бр. 711.

— Код Алексе Станковића, наредник, штаб, п.

САОПШТЕЊА

— Милан Радаковић, тражи браћу Стевана и Јову Радаковић, који су раније били у Америци, а коко зна што о њима нека може извести преко листа *»Велике Србије«*.

— Драгољуб Н. Димитријевић, учитељ из Сепачице, п. бр. 999/104 моли онога код кога се налази фотографија његове породице, да му пошаље на горњу адресу.

— Осман Радековић и Јездимир Павла Нешића оба из села Бугарића (општина Сокољичка. — Косовска Митровица) да се јаве Стојану Костићу, жандарму Битољског жандарм. Одрода у Битољу, ради пријема извештаја од својих породица.

— Божидар Ст. Марковић, обв. чинов. реда — 999/102 тражи да му се јави Ранко Живковић, из

Брадарца, обвезник пука. Пита фамилија за њега. Моли ако ко о њему што зна да га извести.

— Добривоје Јанковић, обвезник сталног кадра, Светислав Станић, трупна комора 1 позива, Тихомир Поповић, 2 позива Свето-зар Петровић, обвезник 3 позива и Боле Митровић, обвезник 2 позива, да се јаве лично или пошаљу своје адресе Сими Даниловићу поднареднику франц. болница. Мали Карабурум.

— Павле Ивановић, капетан; Миљивоје Богдановић, капетан; Александар Делић, Михајло Павловић, Војислав Митић, Љуба Јовановић, Живота Арсенијевић, и Андра Нигријовић — редови да се јаве Мирку Хади — Николићу из Свилајца, 2—2, ради пријема извештаја од својих породица.

— Ал. В. Тодоровић лекара 3 бат. п. бр. 16. изве-

штава Воју Ст. Јанковића из Београда, сада рез. инж. поручника, да му се кум Милаш Илић, лимар из Београда налази интерниран у Неждеру у крајњој беџи, преклињући за веш, одело и намирнице. Његова је адреса: бр. 10857; др. 3; Ваг. 8.

— Драгољуб Божић, медицинар да се јаве Љубомиру Н. Димитријевићу, 4—1, п. бр. 44. ради пријема извешта од своје породице.

— Дика Марковић има карту од своје породице из Босне — код Уроша Маринковића, профвијант, п. бр. 4.

— Риста Ј. Јовановић, војни блајиник да се јави својем брату Ристи М. Михајловићу, нареднику 3џи рез. бол. чета, п. бр. 999, ради пријема извештаја од својих из Србије.

— Влада Јовановић, савијател, одел. п. бр. 36 тра-

жи Милоша Дукића, регрута из 1896, из Београда, који се од евакуације није јавио. За њега непрестано питају његови из Србије.

— Јован Антонијевић, члан народног позоришта у Београду извештава своје пријатеље и другове, да су му родитељи, отац Радован и маћеха Перса, умрели јануара месеца ове године у Чачку.

— Жика Миленковић, кочничар Срп. Држ. жељез. да се јави Васи Јовановићу, 4—3, п. бр. 4 — ради обавештења о својима.

— Радоје Церовић, заробљ. наред. налази се жив и здрав у Ашаку и моли за извештај о својем брату Радулу Церовићу, који је при евакуацији био редовни матрал. одељења 2. пука. Извештај послати на адресу: Драг. С. Матковићу обв. чинов., француског депоз. болесних коња, п. бр. 999.

— Михајло Н. Живковић, добровољац 2 батаљ. п. бр. 32, тражи Ђуру Живковића из Широке Реке, срез Војнић и моли да му се јави.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

— Станимир Марковић, 4—1 пошта 48 извештава мајку Јелуку Марковићу у селу Магличу, срез жычки округ чачански да је здрав са Матом и моли за одговор.

— Влада Маринковић, пошта 32 извештава своју породицу у Лугачици, Смедерево да је здраво са братом Јован, Гајом, Данилом и Стевом и моли за одговор.

— Војислав Ж. Гајић, поднаредник ровов. батерије пошта 711 извештава своју мајку Ристосију у селу Куклину срез расински округ крушевачки, да је са братом Чедом здраво и моли за одговор.

Вена, као и мрачну страну тога протеста. У свима местима, где је потписан као и у оним где тај протест није потписан, Срби су за време Турака имали своје народне школе, прквено школске општине, цркве, неколико гимназија, учитељске школе и богословију, на шта више и три епархије са три Архиепископа српске народности!

И кад су ово имали, несумњиво је да је постојао неки народ, коме су те школе, цркве и Архиепископи требали, а да то нису Бугари били, мислимо да је излишно напомињати. За што то Бугари крију и од чега се боје? Један народ чија је прошлост пуна поноса, који је, такво видно обележје дао у културном погледу, који је исто тако на сваком кораку, било у народним уговорима, било у натписима и споменицима по црквама и манастирима, своје име за вечита времена урезао; не може тако лако преко ноћ нестати, као што томе теже Бугари. Може чекит и длото бугарско и даље чинити да тога трага нестане, али га никад не може из душе народне избрисати. Њихово тврђење да нема Срба тамо, најбоље се демантује самим овим њиховим радом, јер кад неби било Срба од кога се то бране? Од Бугара на сваки начин не! Да Срба није било у прошлости у тим крајевима, неби било ни њихових потомака, којима су школе, цркве, и Архиепископи своје крви и народности требали. Њихови узвици није било Срба потпуно отпадају, јер их аргументи наши побјају. Но Бугари с фактима нису ни покушали то да побјују, јер их немају, а они абила, мора им се признати, нису народ који их неби нашао само да постоје, па макар и у најзабаченијем кутићу, на овој земаљској кугли!

Завршујући са њима овај наш разговор, изнећемо им још неколико историјских доказа, које нам на сваки начин не могу побити, јер су из извора земље која је увек њима њаклоњенија била, кад се у Македонији говорило. У књизи: «О Српском имену у Македонији и Старој Србији», проф. Вас. Берич, на страни 19, вели: «1651 го-

дине пише кратовски Митрополит Михаило писмо руском цару у коме каже: Родитељи су моји и породитељи Српске земље града Крадова кнежевина» (Глас Срп. Краљ. Акад. 58 (1900) стр. 233—4).

«1652 године у дворским споменицима записано је да је 1652 године: «Српски Митрополит Михаило» два пут ручољ код цара. Ово је напред поменути митрополит Михаило. (Филолошкој набљуденија А. Х. Ростакова издал И. Срезењевски (1865) апр. 184). 1685 год., пише скопски Архиепископ о Србији и каже, да је Скопље главни град Србије» (Scopia Metropoli di Servia), затим спомиње куће католичке, а онда «Турске» (т. ј. Мухамедовске), а између православних помиње само Грчке и Српске («Case Greche Serviane» (A Theiner, Veterapomum slav mer hist III II (1875) стр. 220).

«1688 године дошао је у Русију «Српскајна земља града Скопиа» митрополит Јефтимије, где је предомолбу у којој каже да је он Српске земљи скопске цркве» (спомен Срп. Краљ. Акад. 38 (1900) стр. 71).

«1706 године дошао је у Русију Димитрије Петров из охридске епархије да скупља милостињу и да догради цркву св. Димитрија. Димитрије каже: «Ја ниже именовани раб твој (царја) из Српске земљи из архидиоцне епархије и Крчевског града» (т. ј. из града Кичева). 15 фебруара јавио се у Посолској Приказије «Србиним Димитријем Петров», а добио је неки дар при поласку у српској земљи» (у главном архиву Министарства Иностранних дела у Москви год. 1706 бр. 7) «1744 год. пише руска царица Јелисавета: «Благородним и почтеним господом Српским земљом у Македонији, скавдари, черногорје и примори, монтегриског народа, губернатором, вождом, князем и капитаном також и ним духовним и мирским чиновником» (Сим. Милутиновић, Историја Црне Горе 1835. стр. 76).

«1789. год. пише црногорски губернатор Иван Радоњић, руској царици и каже: «Сад ми сви Срби из Црне Горе, Херцеговине, Баблана, Дробњака, Куча, Пипера, Бјелопавлића, Зете, Климента, Васојевића, Братоножића, Пећи, Косо-

ва, Призрена, Арбаније, Македоније припадамо вашему величанству и молимо да као наша милостива мајка пошаљете к нама княза Софронија Југовића» (Гласник Српског Ученог Друштва 72 (1891) Стр. 297).

Из ово неколико примера видеће се: колико је тачан навод «Потписника» да је српска литература признавала бугарско име до 1870 године у Македонији. Затим ће Бугари видети: чијом се земљом Македонија сматрала, — а наведени примери нису из српског извора, па да би нам могли потурити шовинизам. Видеће где се ова места налазе која се у овим историским документима помињу. Бугари ће по својој уобичајеној пракси избегавати ова факта и остати при својим фалсификатима. Крајње је време да и они к себи дођу и да се не машају за туђе, јер верујемо да им још лебде пророчанске речи њиховог обожаваног погизарха Јосифа, изговорене 1912 године у Цариграду. «Македонија и Македонци биће гроб Бугарека». Надајте се да ће блиска будућност утврдити тачност егзархових речи, с тим, што ће незајакљивост Бугарека за туђим — гробој ископати.

ПОЛИТИКА ЛАЖИ

Коментари америчке штампе

Њу-Јорк, 13. априла
Циничке изјаве графа Чернина изазвале су запрепаштење у Сједињеним Државама. Сви се питају: да ли је Чернин луд или посматра свој народ као стадо слепца и глупака?
Њу-Јорк Тајмс се пита: да ли је Чернин исмејава са светом, имајући ту смелост да још говори о четири услова за мир које је председник Вилсон изнео као могућу основу за преговоре?
«Постоји — вели лист — скорашња изјава Вилсона, који је, на питање Хепдерсона: да ли је увек мишљења да је немачка сила неспавесна и нечасна и да као таква мора бити уништена», одговорио: да те речи изражавају његову неспокољиву мисао и његов свети циљ. Ово је у ствари одлука свих Савезника.

Стан за самца и за двоје издаје се у главној улици Егнатијевој бр. 339. За услове упитати на првом спрату.

Нова америчанска зубна клиника

Др ПАРАСКЕВОВУЛОСА ул. Егнатија бр. 357 на углу «Казарна»

Једини атеље нове америчанске зубне клинике, где се могу излечити болесни зуби и начинити вештачке америчански десни са зубима. За господу: српске официре и војнике знатан попуст у ценама. 11—12

СИФИЛИС и све венеричне болести лечи се потпуном успехом

директор болнице венеричних болести у Солуну Др ХРИСТ. ХРИСТОДУЛУ прима у својој клиници: од 3 до 6 и по час. по подне ул. Егнатија бр. 314, улаз из ул. Методио 15. 12-30

Њујорк Трибин вели: да је реченица г. Клемансо-а: «Чернин лаже!» потпуно тачна. Он не лаже само односно питања о Аљас Лорену, него нарочито у питању државна централна сила према миру. Његови преговори о мору су чиште лажи, чији је циљ да

изазове конфузију код Савезника и да извини учињени злочин у Брест-Литовску. Сједињене Државе неће закључити мир све док Немачка не попусти у својим претераним захтевима, а нарочито док угвор у Брест-Литовску остаје у важности.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Српски званичан извештај Солун, 13. априла

Новац емо ватром растеран непријатељско одељење пешадије у изворном делу Трнавског потока.

Са солун. фронта

Француски коминике Солун, 13. априла

Активност артилерије на фронту између Црне Реке и Малурупе. Српски одреди извршили су успешне препаде на разним тачкама фронта рушећи непријатељске организације. Оборена су два непријатељска аероплана. Наши су авијатичари бомбардовали непријатељске логоре у долини реке Девола (Албанија).

Франц. коминике

Париж, 13. априла

Претпрошле ноћи борба се је наставила око села Ангаран Сантер где је непријатељ концентрисао све своје напоре. Француске су сетрпуре храбро одупирале и успешно противнападале. Село, које је прелазило из руке у руке, остало је у поседу Немаца који су претрпели огромне губитке. Ми држимо ивице села Ангаран, где Немци, у пркос учестаних напада, нису могли продриети. На обалама Авре јака артилеријска борба. Извршили смо многе успешне нападе западно од Ласињија-а јужно од замка Кузи и у Лорену. Активност артилерије у Веверу у области Флири Ришевил.

Доцније. — Јака узјамна артилеријска борба у области Ангара и шацких борби није било. После артилеријске припреме Немци су извршили јак напад у Веверу на сектору Рењевил, али су били одбијени. Заробили смо неколико војника. Доста јака артилеријска борба на левој обали Мезе и у Вогезима.

Авијатика. — Француски су пилоти оборили 10. и 11. априла 7 немачких аероплана и један балон а 10 других приморали да се спусте. Француске су ескадриле бациле 5.000 килограма експлозива на станице Несл, Роа и Шолин.

Солунски фронт. — Нови извештаји потврђују да је извидничка операција на обали реке Девол крунисана лепим успехом. У току надирања француске су трупе констатовале да је непријатељ претрпео озбиљне губитке. Заробљено је 10 аустријских војника. Енглези су 11. априла извршили успешан препад према Баракли источно од

Струме. Нависовима Вертерника српске су трупе одржале заузети терен и одбијају нове непријатељске противнападе.

Енглески коминике

Лондон, 13. априла

Вода се јаке борбе око Вилер-Бретона-а. Наше су трупе, у противнападу, напредовале и заробиле извештан број војника. Вођене су на целом фронту огорчене борбе. Нанели смо непријатељу тешке губитке артилеријом, пешадијом и тенковима. Непријатељ је у три маха напао наше положаје северно од друма Сен-Кантен — Вилер-Бретона. Сви су напади одбијени. Немци су претрпели велике губитке. Непријатељ је напао француске положаје северно-источно од Бајела, али је одбијен. Немци су поновили напад на том сектору. Напали су такође енглеске положаје мало источније. Борба се на томе фронту наставља. Активност непријатељске артилерије на секторима Фрестибер и Робеко.

Доцније. — Немци су јуче целог дана на-

падали француске и енглеске положаје између Бајела и Витшете. Воде се се најогорченије борбе на томе сектору а нарочито у близини Дранутра, Кемела и Вистергата. Савезничке армије биле су приморане да се повуку са положаја које су држале изјугра. Борбе се настављају.

Јужно од Соме енглеске су трупе извршиле успешне нападе на непријатељске положаје око Вилер-Бретона и знатно прошириле фронт. У току борби заробиле су шестстојана војника. Село се сада налази у нашим рукама. Непријатељ је прекјуче извршио напад на томе сектору са 4 дивизије у намери да заузмесело Каши и друм Каши-Фуноај, али није нигде успео. Огроман број лешева које су наше трупе нашле на ново заузелом терену показује да су немачки губитци били огромни.

Италиј. коминике

Рим, 13. априла

После кратке борбе наши су одредили уништили једно непријатељско одељење код Педескала у долини Астико, заробили изненада једну патролу у долини Асе и запленили доста ратног материјала на падинима брда Каприле. Одбијена су непријатељска одељења која су покушала да се приближе нашим предстражама на десној обали Бренте. Узајамна артилеријска борба на сектору Подероба-Монтело.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

НАСЛЕДНИК ПРЕСТОЛА

У АТИНИ
Јављају из Атине, да је Његово Краљевско Височанство Наследник Престола Александар отпутовао из Атине за Солун.

ДОБРОТВОР

Амерички Црвени Крст одредио је суму од 14.000 долара (од прилике 70.000 франака), да 40 српских студената сврше у Швајцарској курс за зубно лекаство и туберкулозу.

СТРАХ ОД НАРОДНЕ СВЕСТИ

Загребачка, т. ј. мађарско-аустријска полиција у Загребу, забранила је већи део програма прославе стогодишњице рођења великог песника Петра Прерадовића, те је услед тога загребачки одбор одустао од сваке прославе.

НАРОДНИ КОНЦЕРТ

Данас, у 5 часова по подне, у дворани Беле Куле, приредује Оркестар Краљеве Гарде, под управом вишег капелника г. Ст. Бињичког, а уз суделовања солиста г. Јовановића (пиано), Др. Гого-а (тенор), Јец-а (баритон), Рендла (чело) и Фрајта (виолина), Пети Народни Концерат у корист Одбора Српских Студената у Паризу за помоћ интернираним студентима. Програм концерта довели смо ономадне. Цене су: партер 5 драхми, а ложа 30 драхми.

И ради племените цели и због одабраног програма, а и ради познате вештине и извођењу од стране ор-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Атина 13. — Прекјуче је овдашњи руски посланик кнез Демидов давао ручак у част Његовог Височанства Регента Србије Александра. На ручку су били и сви посланици савезничких земаља.

Париж, 13. — Република Гватемала објавила је рат Немачкој.

Париж, 13. — Агенција Радио сазнаје из Петрограда, да немачко-украјинске трупе покушавају да поврате Одесу и Николајев. У борби код Знаменка оне су претрпеле пораз. Руска је флота одбила немачко-турске бродове који су покушали да се приближе Одеси.

Петроград, 13. — Руска влада упутила је немачкој влади ноту у којој износи да Турци у своме надирању на Кавказу пустоше земљу и убијају мирнојерменско становништво. Русија протествује противу таквог поступка и позива Немачку да енергично интервенише код турске владе у циљу да се спречи убијање невиног становништва.

Лондон, 13. — Из Амстердама јављају, да је бугарски посланик у Берлину, Ризов, умро.

Цирих, 13. — Из Букурешта јављају: Бугарски делегат, командант Тонтилов, тражио је да се демобилишу официри и војници бугарског порекла из Добруче, који су у румунској војсци, и да се упуте кућама.

Лондон, 13. Један Холанђанин, који се је вратио пре неколико дана из Немачке, изјавио је дописнику *Дејли Експреса* у Амстердаму следеће: «Немачки је народ прекомерно нервозан. Са страхом посматра праву инвазију рањеника. Све су вароши претворене у огромне болничке центре. Листовима је наређено да говоре о јаком отпору енглеских трупа и о ратничким особинама Енглеза, како би се јавном мишљењу објаснио узрок о заустављању немачких армија».

Берн, 13. — Аустрија је протестовала код Лењина противу поступка народних комесара у ометању размене заробљеника и стрељању свију оних који покушавају да бегају, па је запретила Русији да ће за сваког убијеног аустријског војника стрељати два Руса.

Рим, 12. — Принцеза Марија од Парме, мајка аустријске царице Зите, протерана је у Швајцарску. Она је оптужена да је наговорила цара Карла да упути познато писмо Сиксту од Бурбона. Аустро-мађарска штампа води огорчену кампању противу царице Зите.

Цирих, 13. — Народни покрети у Аустрији узнемирављају владу. Зато је забранила све зборове и политичке манифестације.

Штампарија
«Велика Србија»

СРПСКА КЊИЖАРА

М. РИСТИВОЈЕВИЋА

Код Беле Куле

Препоручује поред осталих књига: Роман «Хаџа» др. З. «Српско Драму» др. 4. «Енглескињу у српској војсци» др. 3-50. Доживљаји Наредника Миладина са додатком слика из српског повлачења кроз Албанију др. З. «Југославију» др. 2-50. «Игнанин свети жртве» др. 2. «На Капији Будућности» превод од Анатона Франса др. 1-50. «На Рекама Македонским» др. 1-50. «На Помолу» др. 1-50. «Под Тумом Крвом» др. 1-50. Велики календар «Домовина» др. 1. Календар цени др. 0-40. Учитељ енглеског језика од Б. Петровића у меком повезу др. 3-50 у тврдом др. 5. Уџбеник француског језика од Алкајала др. 4 — од Пецца др. 2-50. Свеске «Мале Библиотеке» комад 0-40 др. Венеричне болести др. 2. Нови Завет у фином повезу др. 1-50. Тајна Организација др. 5.

НОВО:

Мали црни речник који садржи 48 страна најпотреб-

нијих разговора Српско-Француских, Талијанских и Енглеских писано српски др. 1-20.

Роман «Наше Срце» са сликама др. 4.

Речница од Ставовића српско-француске и француско-српске комад 6-50 драхми.

Књижара моли поштом да муштерије са фронта да поручбу врше преко курира пошто јој немогуће слаати робу преко поште.

СРПСКИ МАГАЦИН

ДАШАНА СТОЈАНОВИЋА

Навахија Лимбо ул. бр. 36 показивши од хотел Париза ка Покривеној Чаршији прва улица десно у непосредној близини Бурмали дамје

Има на стоваришту разне сорте гарантираног чистог природног вина у бурадима и флашама, које нарочито препоручује српским менаџама. Магацин је обилно снабдевен коњаком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало. Цене умерене 15—30